OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU TÜRKİYE'DE ORMANCILIK VE HAYVANCILIK

TÜRKİYE'DE ORMANCILIK

Türkiye'nin sahip olduğu yaklaşık 22,3 milyon hektar orman alanı, ülke yüz ölçümünün %28,6'sını kaplamaktadır. Orman varlığının kıyılarda yoğunlaşması, ormancılık faaliyetlerinin bu alanlarda gelişmesini sağlamıştır. Bu alanların %50,1'i verimli, %49,9'u da verimsiz orman niteliğindedir. Türkiye'de üretilen kerestenin yaklaşık %70'i inşaat, %20'si mobilya, %10'u da ambalaj ve diğer sektörlerde kullanılmaktadır. Ormanlar; Türkiye ekonomisine tomruk, maden ve telefon direği, sanayi, kâğıt ve lif yonga odunu üretimiyle katkı sağlar.

HAYVANCILIK FAALİYETLERİ

- **Küçükbaş Hayvancılık**
  - * Koyun
  - * Kıl keçisi
  - * Tiftik keçisi
- **Büyükbaş Hayvancılık**
  - * Sığır
  - * Manda
  - * At
- **Kümes Hayvancılığı**
  - * Tavuk
  - * Hindi
  - * Kaz
- **Diğer Hayvancılık Faaliyetleri**
  - * İpek böcekçiliği
  - * Arıcılık
  - * Su ürünleri

TÜRKİYE'DE HAYVANCILIK

Türkiye'de hayvancılık, tarım sektörü içinde önemli bir yere sahiptir. Türkiye, tür ve ırklarına göre hayvan sayısı bakımından zengin bir ülkedir.

Meralarda otlatılan hayvanların ahır veya ağıllarda kaba yemle beslenmesine **mera** (otlak) **hayvancılığı** denir. Ahırlarda genellikle yapay yemlerin kullanılmasıyla yürütülen hayvancılık faaliyetine de **besi hayvancılığı** denir. Son yıllarda besi hayvancılığının gelişmesine yönelik adımlar atıldığı görülmektedir. Türkiye'de hayvansal üretimde görülen düşük verimin nedeni, yerli hayvan ırklarına ait et ve süt veriminin düşük olmasıdır. Türkiye'de özellikle büyük şehirlerin çevresinde hayvan yetiştirme çiftlikleri, tavuk çiftlikleri ve kültür balıkçılığı çiftliklerinin çoğaldığını görmek mümkündür.

Türkiye'de doğal ortam koşulları ve sosyo-

ekonomik nedenlere bağlı olarak **küçükbaş hayvan** sayısı çoktur. Özellikle iç kesimlerde etkili olan yarı kurak iklim koşulları ile bozkır bitki örtüsünün varlığı, ko-yun yetiştiriciliğinin yaygın olarak yapılmasına imkân sağlamaktadır. Koyun yetiştiriciliğinin başlıca sorunları, et ve süt veriminin düşük olduğu yerli ırkın çoğunlukta olması ile kar örtüsünün uzun süre yerde kalması şeklinde sıralanabilir.

Türkiye'de koyundan sonra en çok yetiştirilen küçükbaş hayvan türü olan kıl keçisi, özellikle Toroslar gibi dağlık ve engebeli alanlarda yaygın olarak görülmektedir. Devlet, ormanlara verdiği zarar nedeniyle kıl keçisinin sayısını azaltmaya yönelik bir politika izlemektedir. Ekonomik değeri oldukça yüksek olan bir diğer keçi türü de tiftik (Ankara) keçisidir. Başta Ankara olmak üzere İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da yetiştiriciliği yapılmaktadır.

Türkiye'nin hemen her bölgesinde **büyükbaş hayvancılık** yapılmaktadır. Yazların serin ve yağışlı geçtiği, çayır bitki örtüsünün yaygın olduğu Kuzeydoğu Anadolu önemli sığır yetiştirme alanıdır. Nüfusun yoğun olduğu Marmara, Ege, Akdeniz ve İç Anadolu'da ise sığır yetiştiriciliği ahır hayvancılığı şeklinde yapılmaktadır. Türkiye hayvancılığında et ve süt üretiminin büyük bölümü büyükbaş hayvancılıktan sağlanmaktadır.

Eti ve yumurtası için beslenen tavuk, hindi, kaz, ördek gibi kanatlı hayvanlar **kümes hayvanları** olarak adlandırılır. 1970'li yıllarda aile işletmeciliği şeklinde yapılan kümes hayvancılığı, bugün modern çiftliklerde ticari amaçla yapılmaktadır. Özellikle büyük şehirlerin etrafında modern kümes hayvancılığı tesislerinin yaygınlaştığını görmek mümkündür. Türkiye'de gerek kırsal kesimde gerekse modern tesislerde üretimi ve tüketimi en fazla olan kanatlı hayvan tavuktur.

Genellikle yardımcı bir tarım kolu olan **ipek böcekçiliği,** dut ağacının bulunduğu her yerde yapılabilir. Diyarbakır, Şanlıurfa, Antalya ve Bursa ipek böcekçiliğinin en fazla yapıldığı yerlerdir. Son yıllarda yapay ipek üretiminin artmasına bağlı olarak Türkiye'de ipek böceği yetiştiriciliği azalmıştır.

Arıcılık, bal ve bal mumu üretmek amacıyla Türkiye'nin çoğu yerinde yapılmaktadır. Farklı iklim tiplerinin görüldüğü Türkiye, zengin ve çeşitlilik gösteren bitki örtüsüne sahiptir. Arıcılık faaliyetleri sonucu; bal, bal mumu, arı sütü, arı zehiri, polen, propolis gibi sağlık ve beslenme açısından son derece değerli ürünler elde edilmektedir.

Sulardan temin edilen her türlü ekonomik kaynağa **su ürünleri** denir. Başlıca su ürünleri; balık, midye, ıstakoz ve süngerdir. Türkiye'de balıkçılık daha çok kıyı balıkçılığı şeklinde yapılmaktadır. Türkiye'yi çevreleyen denizlerde 100'den fazla balık çeşidi belirlenmiş olup bunların en önemlileri hamsi, istavrit, kefal, çaça, lüfer, mezgit ve palamuttur. Türkiye'de en fazla balık avcılığı Karadeniz, boğazlar ve Marmara Denizi'nde yapılmaktadır. Türkiye kıyılarında balık dışında deniz salyangozu, karides ve kum midyesi avcılıkla elde edilen diğer deniz ürünleridir. Ülkemizin üç tarafının denizlerle çevrili olmasına rağmen açık deniz balıkçılığının yapılmaması ve beslenmede tüketilen su ürünleri oranının düşük olmasından dolayı balıkçılık yeterince gelişememiştir.

Akarsu, tatlı su gölleri ve baraj göllerinde yapılan balıkçılık faaliyetlerine **tatlı su balıkçılığı** denir. Türkiye'de Eğirdir, Beyşehir, Çıldır, İznik ve Uluabat göllerinin sularının tatlı olmasından dolayı kerevit, inci kefali, sazan gibi balıklar avlanabilmektedir. Özel olarak düzenlenmiş havuzlarda bilimsel yöntemlerle ve ticari amaçla balık üretme işlemine de **kültür balıkçılığı** denir. Ülkemizde kültür balıkçılığı ile daha çok alabalık, sazan, çipura ve levrek üretimi yapılmaktadır.

Tarımsal üretim; beslenme için gıda gereksinimini karşılaması, istihdam sağlaması, sanayi sektörüne ham madde temini ve ihracata katkı sunması yönünden Türkiye ekonomisinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Tarım ve hayvancılığın Türkiye ekonomisindeki payı, Cumhuriyet'in ilk yıllarında oldukça fazlaydı. İzlenen tarım politikaları ve yaşanan gelişmelere bağlı olarak tarımsal üretim miktarı sürekli artarken tarımın ülke ekonomisindeki payı giderek azalmıştır. Bunun başlıca nedeni, sanayi ve hizmetler sektöründe yaşanan ekonomik gelişmelerdir.

Görsel : Deniz ürünleri

SORULAR

Soru 1:
Aşağıdaki hayvancılık faaliyetlerinden hangisi iklim koşullarından daha az etkilenir?
A) Arıcılık
B) Büyükbaş hayvancılık
C) Küçükbaş hayvancılık
D) İpek böcekçiliği
E) Kümes hayvancılığı

Cevap: E

Soru 2:
İpek böcekçiliği hangi ağaç türünün yaygın olduğu yerlerde yapılır?
A) Meşe B) Kayın C) Dut
D) Ihlamur E) Kestane

Cevap: C

Soru 3:
Türkiye'de, balıkçılığın en çok geliştiği denizden en az geliştiği denize doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?
A) Marmara–Ege–Akdeniz–Karadeniz
B) Karadeniz–Akdeniz–Marmara–Ege
C) Karadeniz–Marmara–Ege–Akdeniz
D) Karadeniz–Ege–Marmara–Akdeniz
E) Akdeniz–Ege–Marmara–Karadeniz

Cevap: C